

GENERAŁ KAWALERII V. HOEPPNER

**DOWÓDCA NIEMIECKICH SIŁ POWIETRZNYCH
PODZAS WOJNY ŚWIATOWEJ**

WOJNA NIEMIEC W POWIETRZU

**(Rzut oka na rozwój i działanie
niemieckich wojskowych sił po-
wietrznych w wojnie światowej)**

**Przetłumaczył
i wstępem opatrzył
MARIAN ROMEYKO**

ppłk. dypl. pilot

**Kolekcja
Emila Kornasia**

W A R S Z A W A

1 9 3 8

**NAKŁADEM ZARZĄDU GŁÓWNEGO
LIGI OBRONY POWIETRZNEJ I PRZECIWGAZOWEJ**

SŁOWO WSTĘPNE OD TŁUMACZA	8
WSTĘP MIN. RZESZY GENERAŁA PUŁKOWNIKA GOERINGA	14
DEDYKACJA (do pierwszego wydania)	15
PRZEDMOWA AUTORA	16

ROZDZIAŁ PIERWSZY. Aerostatyka, lotnictwo, służba meteorologiczna i obrona przeciwlotnicza — przed wojną.

Oddziały balonowe. Sterowce. Oddziały lotnicze. Lotnictwo we Francji. Wojskowa służba meteorologiczna. Artyleria przeciwlotnicza. Reflektory	17

ROZDZIAŁ DRUGI. Od mobilizacji do wiosny r. 1915.

Podział i siły lotnicze. Użycie lotnictwa i sterowców podczas ofensywy na zachodzie. Współdziałanie pod Mons i nad Sambrą. Bitwa nad Marną. Nieudane rozpoznanie lotnicze na Paryż? Operacyjne rozpoznanie przez lotników i sterowce na wschodzie. Stopniowy wzrost wartości rozpoznania lotnictwa. Wyposażenie w sprzęt. Nowe zadania w wojnie pozycyjnej. fotografia lotnicza, współpraca lotnictwa z artylerią. Bombardowanie lotnicze. Sterowce wojskowe. Połowe eskadry lotnicze. Wojskowa służba meteorologiczna. Obrona przeciwlotnicza: przyrządy pomiarowe. Karabiny maszynowe. Obrona przeciwlotnicza kraju. Służba dozoru i alarmowania	25

ROZDZIAŁ TRZECI. Rok 1915 i 1916 do bitwy nad Sommą.

Lotnictwo bronią niezastąpioną. Dowódca lotnictwa polowego. Jego działalność. Trudności. Lotnictwo morskie. „C” i „E” i wielkie samoloty, Artyleryjskie eskadry lotnicze. Wpływ organizacyjnych posunięć dowódcy na przebieg działań na froncie. Jednosiedzeniowy Fokker. Sterowce.

Na wschodzie. Wyprawa serbska. Lotnictwo bułgarskie i tureckie. Verdun. Wojskowa służba meteorologiczna. Sterowce wojskowe. Dowództwa lotnicze. 1915. Okresy lotów. Doświadczenia rozwoju bombardowań powietrznych na twierdze Paryża i Londynu. 1916. Działania na Bałkanach i na zachodzie. Ustrój broni przeciwlotniczej. Reflektory. Służba dozoru. Obrona przeciwlotnicza kraju. Gaszenie światła . . . . .

60

ROZDZIAŁ CZWARTY. Bitwa nad Sommą (od 24/V do 26/VI 1916)

106

ROZDZIAŁ PIĄTY. Zima i wiosna r. 1917.

Połączenie sił powietrznych pod jednym dowództwem. Memoriał dowódcy lotnictwa z 10/III 1916. Znaczenie eskadr myśliwskich, Eskadry lotnicze A. Eskadry obrony. Rozpoznanie fotograficzne. Echa bitwy nad Sommą. Boelcke. Przeniesienie głównego działania w powietrzu na front angielski. Zmiany w oddziałach balonowych. Ograniczenie użycia sterowców. Nowa organizacja obrony przeciwlotniczej. Reorganizacja obrony przeciwlotniczej kraju. Wyprawa rumuńska. Praca w sztabie dowódcy sił powietrznych

120

ROZDZIAŁ SZÓSTY. Bitwa obronna r. 1917. Ofensywy w Rosji i we Włoszech. Lotnictwo w Palestynie.

Stan oddziałów lotnictwa 1/VI 1917. Lotnicy angielscy. Bitwa pod Arras. Bitwa nad Aisne i w Szampani. Lotnicy dozoru. Nocne natarcia. Niemieckie napady bombowe na urządzenia wojskowe na południowo-wschodnim brzegu Anglii, na Londyn i Paryż. Bitwa we Flandrii. Utworzenie pułku myśliwskiego pod Manfredem v. Richthofenem. Przewaga w powietrzu. Lotnicy piechoty i artylerii. Użycie pułków bojowych. Zwiększenie napadów bombowych. Pierwszy nocny napad na Londyn. Nocne napady. Eskadry bojowe. Natarcie Anglików pod Cambrai. Kompanie balonowe — Ich taktyka. Lotnicy na wschodzie. Wschodnia Galicja, Ryga, Oesel. Wyprawa włoska. Lotnicy w Palestynie. Taktyczne użycie obrony przeciwlotniczej. Reflektory. Przeciwlotnicze karabiny maszynowe. Stan obrony przeciwlotniczej pod koniec r. 1917. Szkoły obrony przeciwlotniczej. Obrona przeciwlotnicza kraju i obrona przeciwpożarowa . . . . .

145

ROZDZIAŁ SIÓDMY. Od obrony do natarcia.

Znaczenie wojny powietrznej w Anglii i Francji. Ocena pomocy wojennej Ameryki dla wojny powietrznej. Środki

zaradcze. Program amerykański. Przygotowania do ofensywy na zachodzie. Napady bombowe na otwarte miasta niemieckie. Odwet. Samoloty - olbrzymy. Wielka bitwa we Francji. Natarcie VI armii na Lys. Bitwa pod Kemmel. Systematyczna wojna powietrzna Anglików przeciw wnętrzu Niemiec. Bombardowania na froncie. Natarcie VII armii. Planowe działania zaczepne naszych pułków bombowych. Natarcie po obu stronach Reims. Wojsko niemieckie przechodzi do obrony. Balony, obrona przeciwlotnicza w natarciu. Reflektory przeciwlotnicze. Siła i wyniki broni przeciwlotniczej. Wojskowa służba meteorologiczna . . .

192

ROZDZIAŁ ÓSMY. Odwrót i demobilizacja.

Ogólne położenie. Walki odwrotowe. Zatrzymanie się nad rzeką Vesle. Lotniska zapasowe. Potrzeba nocnego rozpoznania lotniczego. Wygięcie frontu zachodniego. Lotniska liniowe i myśliwskie. Ewakuacja lotnisk. Warunki rozejmu. Wpływ rewolucji na lotnictwo. Zejście z frontu i demobilizacja balonów i obrony przeciwlotniczej. Zniesienie stanowiska dowódcy sił powietrznych. Związki ochotników w walkach i ochronie granic. Zlikwidowanie sił powietrznych. Zakończenie . . .

232

ZAŁĄCZNIK 244